

їн, мова яких вивчається, підвищенням у них рівня мотивації до вивчення французької мови, розширення їхнього кругозору.

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО КОНСТРУЮВАННЯ ЗМІСТУ ЕЛЕКТИВНИХ КУРСІВ З ІНОЗЕМНИХ МОВ ДЛЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Т. К. Полонська, к. пед. н.

Елективні курси (елективи) є одним із важливих складників профільного навчання іноземної мови учнів старших класів, елементом варіативної частини змісту шкільної іншомовної освіти.

Електив має відображати якісну відмінність від профільного курсу, не дублюючи його змісту. Добір змісту елективного курсу залежить від цілей і завдань цього курсу: поглиблення або розширення профільного курсу, здійснення міждисциплінарної інтеграції, реалізація прикладної спрямованості навчання в межах профілю (тобто орієнтація навчання на засвоєння елементарних основ майбутньої професійної діяльності) тощо.

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти чітко визначає зміст іншомовної освіти на базовому і профільному рівнях, який виражено у предметних компетентностях: мовленнєвій, мовній (лінгвістичній), соціокультурній і діяльній.

Компоненти змісту елективних курсів визначаються відповідно до зазначених у цьому документі компетентностей у трьох аспектах: предметному, процесуальному і мотиваційному.

Засадами для добору тем спілкування слугують потреби і мотиви школярів у відповідній сфері, у якій здійснюється навчання. У тематику елективних курсів до особистісної, публічної та освітньої сфер спілкування додаються соціокультурна і професійно орієнтована сфери.

Для задоволення комунікативних потреб старшокласників з їхніми прогнозами на майбутню професійну діяльність значну роль відіграють навчально-мовленнєві ситуації, які диференціюються як за змістом, так і за умовами прогнозованого їх використання (наприклад, досвід майбутньої професійної діяльності).

Важливим елементом змісту культурологічного спрямування навчання є енциклопедичні (ознайомлення з культурою країни, мова якої вивчається) і культурологічні фонові (знання реалій, прийнятих у спілкуванні в країні, мова якої вивчається) знання.

Добір текстів для елективних курсів з іноземних мов здійснюється на основі таких критеріїв: автентичність, інформативність, пізнавальна цінність, проблемність, міжкультурна спрямованість, прагматичність, функціональність, відповідність змісту текстів віковим особливостям та інтересам учнів.

Провідним компонентом змісту елективних курсів є досвід творчої діяльності учнів (уміння виявляти проблеми і вирішувати їх), оскільки через

здобуття особистістю досвіду відбувається розвиток ціннісного ставлення до об'єктів світу, у тому числі до світу професій.

До змісту елективних курсів, крім інформації, способів діяльності, що передаються усним або письмовим текстом і завданнями, входить також емоційна діяльність, викликана предметом і процесом його засвоєння.

ОСНОВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОВОЛОДІННЯ ЗМІСТОМ ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ «АНГЛІЙСЬКА МОВА ДЛЯ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ»

*О. С. Пасічник, к. пед. н.,
У. М. Федюк*

Елективний курс «Англійська мова для ділового спілкування» зорієнтований на підготовку старшокласників до міжособистісної іншомовної взаємодії з іноземними партнерами у різних соціокультурних контекстах з урахуванням особливостей сфери ділових відносин. Зміст елективного курсу передбачає не лише повідомлення відповідної тематичної інформації через навчальні тексти, ситуативні діалоги, окремі вправи, завдання та ілюстративний матеріал, але й дидактично доцільно дібрані засоби її активізації у різних формах комунікативної взаємодії, що характерні для реальних умов спілкування. Така організація змісту навчання вмотивовує іншомовну комунікативну діяльність старшокласників, адаптує їх до умов реального спілкування. Успішна реалізація цієї стратегії досягається завдяки застосуванню відповідних технологій, основними з яких визначено такі:

- *Індивідуальна робота, диференційована за рівнями складності та тематикою* – зорієнтована на проектування учнем власної індивідуальної освітньої траєкторії. У залежності від потреб і можливостей кожного учня у процесі вивчення змісту елективного курсу створюються умови для розвитку навичок самостійної роботи над мовою, умінь працювати з довідковою літературою, самостійно оформлювати та представляти іншим учасникам навчального процесу отриману інформацію (підготовка ділових паперів відповідного формату).

- *Метод організації ситуативного діалогічного мовлення, рольових ігор і дискусій.* У процесі опрацювання певного обсягу фактичного матеріалу за окремою темою елективного курсу учням пропонується виконати комунікативні завдання, сформулювати власне ставлення до проблеми, знайти можливі варіанти її вирішення. Зміст окремих модулів слугує передумовою для створення комунікативного середовища, засобами якого і в межах якого здійснюється взаємодія учнів. Кінцевою метою реалізації цієї технології має бути перехід від інформаційної до соціальної взаємодії.

- *Навчання у співпраці* – передбачає поділ класу на робочі групи, формування пізнавальної або ж проблемної ситуації, виконання групою завдання та подальше представлення результатів.